



УДК 692+678.71

ВИРОБНИЦТВО ПОЛІМЕРІВ І ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Студ. О.В. Рачинська, гр. БПП-14
Науковий керівник: проф. В.П. Плаван

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. *Мета* – розглянути виробництво полімерів і полімерних матеріалів в Україні, дослідити проблеми та основні напрямки розвитку ринку полімерів. *Завдання* – визначити та обґрунтувати основні напрямки розвитку полімерного ринку України.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом є виробництво полімерів та полімерних матеріалів в Україні. Предметом є динаміка змін основних видів полімерної продукції під дією різних чинників.

Методи та засоби дослідження. В роботі використовується аналіз інформації з науково-технічної літератури.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Досліджено вплив наслідків світової фінансової кризи на динаміку ринку полімерів та розв'язання проблеми імпортозаміщення. На основі літературного аналізу запропоновано напрямки розв'язання проблем, які виникають під дією різних чинників у полімерній промисловості України.

Результати досліджень. Український ринок полімерів продовжує залишатися одним з найбільш швидкозростаючих у світі. Загальне споживання п'яти великотоннажних термопластів (ПЕ, ПП, ПВХ, ПС і ПЕТ) за підсумками 2006 року наближається до рівня 800 тис. т. Для порівняння ще в 2000 році цей показник дорівнював лише 211 тис. т, тобто всього за шість років ринок України виріс майже в чотири рази [1].

Кризове падіння виробництва полімерів у 2009 р. на 30,2 % негативно вплинуло на динаміку внутрішнього ринку полімерних матеріалів. Разом із тим зростання обсягів внутрішнього споживання у 2010 р. на 18,7 % спричиняє зростання виробництва на 11,5%. У 2011 році за зростання обсягу внутрішнього споживання лише на 10,2 % виробництво збільшилось на 62 %, що свідчить про значне зростання експорту. Зараз в Україні полімери найбільш вагомо представлені виробництвом поліетилену, поліпропілену, полістиролу, полівінілхлориду (ПВХ). Однак обсяги їхнього виробництва не задовольняють потреб внутрішнього ринку.

Незважаючи на негативний вплив наслідків світової фінансової кризи на динаміку ринку полімерів, за окремими продуктами ринок досить швидко відновив свої докризові позиції. Загалом, вже починаючи з 2010 р. відмічається зростання виробництва майже на 12 %, його обсяги становили 340 тис. т., а у 2011 р. - на 62 %, з обсягами виробництва 551 тис.т.; обсяги внутрішнього споживання за 2010-2011 рр. зросли на 30,8 %. Однак імпорт майже вдвічі, а у кризовий період і втричі, перевищував обсяги власного виробництва. Зважаючи на це, вважаємо, що основним напрямом розвитку ринку полімерів має стати імпортозаміщення. Значна імпортна складова у внутрішньому ринку полімерів України пов'язана з обмеженістю як сировинних ресурсів для виробництва полімерів, так із недостатнім розвитком вітчизняної наукової і технологічної бази.

Український ринок полімерних труб представлений продукцією, виробленою з пропілену, вінілхлориду та етилену. У порівнянні з 2010 р., ситуацію на ринку



полімерних труб у 2011 р. можна охарактеризувати як динамічну і позитивну. Протягом 2011 р. вартість полімерної сировини (ПЕ, ПВХ, ПП) залишалася досить стабільною, що дозволяло вітчизняним виробникам регулювати ціни без різких коливань. У 2011 р. вітчизняні виробники полімерних труб підвищили обсяги виробництва, однак докризового рівня не досягли. Значна частка споживання полімерних труб, як і в 2010 році, припала на об'єкти до "Євро 2012" та деякі інші масштабні проекти у сфері приватних інвестицій.

В Україні обсяги виробництва ПП труб традиційно були незначними, і, порівняно з іншими полімерними трубними виробництвами, їх частка завжди була дуже мала. Однак у 2010 р. і 2011 р. обсяги випущених в Україні ПП труб перевищили докризові, і в 2011 р. ця цифра становить 1000 тонн. Така позитивна динаміка пояснюється тим, що випуск ПП труб у рамках диверсифікації виробництва був освоєний декількома українськими виробниками. На початок 2017 року ринок поліпропіленових (ПП) і поліетиленових (ПЕ) труб зріс на 41,7 %, що пов'язано з поліпшенням економічної ситуації в Україні [2]. Експорт полімерних труб в 2016 році становив лише 2% від обсягу виробництва. Ключовими країнами-імпортерами українських труб залишаються країни СНД. Частка РФ скоротилася в силу важкої політичної ситуації і погіршення торгових відносин між країнами.

Розвиток ринку полімерних матеріалів та розв'язання проблеми імпортозаміщення слід здійснювати в такому напрямі:

- використання у повному обсязі наявних виробничих потужностей з виробництва полімерів (ПВХ, поліпропілен), капітальна модернізація та будівництво сучасних заводів із виробництва полімерів для задоволення зростаючих потреб внутрішнього ринку;
- кооперація в розробленні та створенні нових виробництв із розвиненими країнами світу, купівля ліцензій та обладнання для створення та модернізації виробництв;
- посилення державних механізмів регулювання з урахуванням можливості негативного впливу приватних власників на діяльність підприємств, за умов конфлікту інтересів приватного власника та держави (суспільства) [1].

Висновки. Розглянуто головні проблеми, які чинять протидію розвитку полімерного ринку в Україні, та запропоновані напрямки їх подолання. Незважаючи на високу вартість ресурсів для виробництва полімерів – природного газу, нафти та продуктів їхньої переробки, їхнє використання для виробництва полімерів цілком виправдане. Тому розвиток та розширення ринку полімерних матеріалів доцільно розвивати як з вуглеводнів власного видобування, так і за рахунок імпортованої сировини.

Ключові слова: ринок полімерів, обсяги виробництва, поліетилен, поліпропілен, полістирол, полівінілхлорид.

ЛІТЕРАТУРА

1. Проблеми, напрями та чинники сприяння розвитку внутрішнього ринку України (реальний сектор економіки) : А.І. Даниленко, Л.В. Дейнеко, В.О. Точилін та ін.. [монографія] – К. : Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2013. – 292 с.
2. Шунькіна О. В. Аналітичний огляд ринку полімерних труб // Вісник Львівської комерційної академії. Серія товарознавча. - 2013. - Вип. 13. - С. 101-104.